

ZAMONAVIY UNIVERSITETDA LOYIHA DASTURINI BOSHQARISH

Mahmudov Qahramon Baxtiyorovich

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Biznes va tadbirkorlik oliy maktabining 70411202 – Loyiha boshqaruvi (Project Management) magistratura mutaxassisligi sirtqi ta'lim shakli tinglovchisi

Annotatsiya: Zamonaviy universitetda loyiha boshqarish o'rta menejerlarining ta'limga bo'lgan talablarini, shuningdek ularning paydo bo'lish sabablarini tahlil qiladi. Kuchli joriy kompetensiyalar asosida universitet faoliyatining asosiy yo'nalishlari bo'yicha loyiha faoliyatini shakllantirish bo'yicha tavsiyalar taklif etiladi.

Kalit so'zlar: bilimlarni boshqarish, oliy ta'lim, malaka etishmasligi, ta'lim talabi, malaka talablari, vakolatlar, kasbiy standart, ta'lim tashkilotining loyihalarini boshqarish.

Zamonaviy universitetni yaxlit ilmiy-ta'lim markazi sifatida shakllantirishning eng muhim sharti uzoq muddatli va taktik vazifalar majmuasini samarali hal etishdir. Va agar taktik vazifalar universitetning ta'lim, ilmiy, xalqaro, moliyaviy-iqtisodiy, kadrlar va infratuzilmada ta'sischi tomonidan talab qilinadigan sifatli ishlashini ta'minlash bilan bog'liq bo'lsa, uzoq muddatli vazifalar uning "o'sish nuqtalari" bo'lishini ta'minlaydi. faoliyatning yuqorida qayd etilgan segmentlarida topilgan. Bunda innovatsion loyihalar universitetning innovatsion rivojlanishining muhim mexanizmi bo'lib xizmat qiladi. Innovatsion ta'lim loyihalarini boshqarish misolida ularni amalga oshirish xususiyatlarini ko'rib chiqing. Biz innovatsion ta'lim loyihasini ta'lim sub'ektlarining noyob ta'lim mahsulotlari, xizmatlari va natijalarini yaratish bo'yicha faoliyati tizimi sifatida ko'rib chiqamiz. Innovatsion ta'lim loyihasi ijtimoiy voqelikni o'zgartirishni ta'minlaydi va belgilangan vaqt ichida va belgilangan byudjet doirasida belgilangan maqsadlarga erishish uchun mo'ljallangan o'zaro bog'liq tadbirlar majmuasini o'z ichiga oladi. Innovatsion ta'lim loyihasi bir qator xususiyatlar bilan tavsiflanadi, ular orasida eng muhimlari quyidagilardir: - loyiha parametrlarining yuqori darajada noaniqligi dastlabki iqtisodiy baholashning ishonchliligini pasaytiradi va qo'shimcha baholash va tanlash mezonlaridan foydalanishni o'z ichiga oladi; - uzoq muddatli natijalarga e'tibor berish ishonchli prognozlash bazasini yaratishni va vaqt omilini hisobga olishni talab qiladi; yuqori malakali mutaxassislar, olimlar, noyob resurslarning ishtiroki loyihaning alohida bosqichlarini puxta ishlab chiqishni talab qiladi loyihaning kutilmagan va potentsial tijoriy jihatdan qimmatli qo'shimcha mahsulotlarini olish ehtimoli.

Protsessual innovatsion ta'lim loyihasini uch bosqichga bo'lish mumkin: 1) loyihalash; 2) ishlab chiqarish; 3) tijoratlashtirish. Innovatsion ta'lim loyihasining har

bir bosqichi boshqaruvning muayyan o‘ziga xosligi bilan tavsiflanadi. Loyiha bosqichi loyihaning muammoli sohasini shakllantirish, faoliyat tahlilini o‘z ichiga olgan. ta'lim tashkilotlari oliy ta'lim, zamonaviy ta'limning me'yoriy-huquqiy asoslari, shu asosda kompetensiyaga yo'naltirilgan mutaxassislar tayyorlashni amalga oshirish nazariyasi va amaliyoti bo'yicha fundamental va amaliy tadqiqotlarni amalga oshirish. Oliy ma'lumot. Ushbu bosqichning yakuniy natijasi - loyiha tavsifini yaratish, shu jumladan uning maqsad va vazifalari tavsifi; maqsadli ko'rsatkichlar va ko'rsatkichlar; loyiha uchun resurs, kadrlar va moliyaviy yordamni rivojlantirish. Loyiha bosqichida menejment o'quv loyihasi menejeridan ilm-fan sohasida bilimga ega bo'lishni, navigatsiya qilish qobiliyatini talab qiladi. zamonaviy usullar tadqiqot, asosiy me'yoriy hujjatlar, federal davlat ta'lim standartlari, kasbiy standartlarning mazmuni, ta'limdagi dizayn xususiyatlarini bilish. Shu bilan birga, menejer intellektual mulk ob'ektlari uchun arizalarni tayyorlashda ishlab chiquvchilarga o'z vaqtida yordam ko'rsatishi kerak, bu esa keyinchalik loyihaning noyob natijalarini boshqa ta'lim tashkilotlariga "takrorlash" imkonini beradi. Ushbu bosqichda xodimlarni boshqarishning o'ziga xos xususiyati yuqori malakali xodimlarga bo'lgan ishonchga asoslangan nostandart boshqaruv usullarini qo'llashdir, bunda kasbiy fazilatlar, bilim va loyiha fikrlash darajasi birinchi o'rinda turadi. innovatsion ta'lim loyihasi loyihani amalga oshirish rejalarini ishlab chiqishni o'z ichiga oladi kalendar yili, faoliyat, resurslar, uskunalari, ijrochilar ro'yxatini aks ettiruvchi; tarmoq diagrammasini tuzish; loyiha ishtirokchilari - universitetning ichki muhiti va mintaqaning kengroq ijtimoiy muhiti sub'ektlari o'rtasidagi aloqalarni amalga oshirish rejasini yaratish; loyiha faoliyatini amalga oshirish uchun sifat nazorati tizimini ishlab chiqish. Ushbu bosqichda boshqaruv bir qatorga ega o'ziga xos xususiyatlar: menejer bilishi kerak texnologik jarayon kompetensiyaga yo'naltirilgan kadrlar tayyorlashni operativ ravishda amalga oshirish, malakali mutaxassisni shakllantirishda universitetning o'quv-tarbiyaviy faoliyati imkoniyatlarini va bu jarayonning samaradorligini ta'minlovchi ijtimoiy-madaniy muhit omillarini hisobga olish. Ta'lim jarayonini moddiy-texnikaviy, kadrlar, axborot bilan ta'minlashni rejalashtirish va nazorat qilish orqali malakaga yo'naltirilgan kadrlar tayyorlash jarayonining barqarorligini ta'minlash, o'quv jarayonining barqaror aloqalarini rivojlantirish zarur. tarkibiy bo'linmalar oliy o'quv yurti va mutaxassis tayyorlash bilan shug'ullanuvchi kengroq ijtimoiy muhit sub'ektlari. Kommersiyalashtirish bosqichi nafaqat mahsulotlarni sotish va sotishni o'z ichiga oladi (bizning holimizda, mamlakatimizda talabga ega bo'lgan mutaxassisni tayyorlash bo'yicha yuqori sifatli ta'lim xizmatlari). mintaqaviy mehnat bozori), shuningdek, intellektual mulkdan foydalanish huquqlarini sotish bo'yicha tijorat bitimlari (bizning holatda, uslubiy ishlanmalar, innovatsion modellar, ta'lim texnologiyalari).

Loyihaning dolzarbligi: "Ta'limni 2020 yilgacha rivojlantirishning strategik

maqsadi – talablarga javob beradigan sifatli ta'lim imkoniyatlarini oshirishdan iborat. innovatsion rivojlanish iqtisodiyot, jamiyat va har bir fuqaroning zamonaviy ehtiyojlari. Ta'limni 2020 yilgacha rivojlantirishning ustuvor vazifalari:

- Tayanch ta'limning bilimga asoslangan iqtisodiyot talablariga muvofiq innovatsion xarakterini ta'minlash;
- Bilimga asoslangan iqtisodiyot talablariga muvofiq tayanch ta'limning innovatsion xarakterini ta'minlash;
- Iste'molchilar ishtirokida ta'lim xizmatlari sifati va talabini baholash mexanizmlarini shakllantirish ...;
- Iste'molchilar ishtirokida ta'lim xizmatlari sifati va talabini baholash mexanizmlarini shakllantirish ...;
- Uzluksiz ta'lim, professional kadrlarni tayyorlash va qayta tayyorlashning zamonaviy tizimini yaratish;
- Uzluksiz ta'lim, professional kadrlarni tayyorlash va qayta tayyorlashning zamonaviy tizimini yaratish;
- Ta'lim muassasalarini modernizatsiya qilish ijtimoiy rivojlanish vositalari sifatida. Ta'lim muassasalarini modernizatsiya qilish ijtimoiy rivojlanish vositalari sifatida.

Ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini boshqarish tizimining modeli shahar tizimi ta'lim sifatini boshqarish Respublika ta'lim sifatini boshqarish tizimi Resurslarni boshqarish (ta'lim muassasalari uchun mablag' mavjudligi) Maktab kengashi Boshqaruv guruhi Pedagogik kengash Ta'lim sifatini baholash monitoringini ishlab chiqish va amalga oshirish bo'yicha ijodiy guruh O'quvchilarning o'quv yutuqlarini (o'qitish, o'qish, ijodiy muvaffaqiyat, shaxsiy shaxsiy) baholash. yutuqlar) sifatni baholash usullarini ishlab chiqish va tanlash. Monitoring dasturlarini amalga oshirish. Sifatni baholash tizimini tahlil qilish, sinovdan o'tkazish Ta'lim sifatini boshqarish tizimini ichki baholash Ta'lim sifatini boshqarishni tashqi baholash Ta'lim muassasasining uslubiy resurslarini baholash (o'qituvchilarning kasbiy malakasi, baholash) ta'lim muhiti va boshqalar).

So'nggi paytlarda ta'limni boshqarish sohasida ro'y berayotgan tizimli o'zgarishlar, birinchi navbatda, loyihalarni boshqarish tamoyillari va mexanizmlarini joriy etish bilan bog'liq. Bu shuni anglatadiki, loyiha faoliyatining roli ("tashqi" va "ichki") keskin ortib bormoqda. Darhaqiqat, universitetni rivojlantirish loyihalarini ishlab chiqish va amalga oshirish universitet menejerlari faoliyatining eng muhim sohasiga aylanib bormoqda. Ammo buning uchun ularga tegishli vakolatlarga asoslangan malaka kerak. Avvalo, bu kommunikativ xarakterdagi mehnat harakatlari orqali ifodalangan kompetensiyalar bo'lib, uning uslubiy asosi bilim almashish, uni qayta ishlash va boshqaruv jarayoni sub'ektlari darajasida o'zlashtirish jarayonidir. Kasbiy aloqalar shu asosda quriladi.

Zamonaviy universitet menejerlarining harakatlari. Ma'lum bo'lishicha, loyihalarni boshqarish va loyihalar yordamida menejerlarning kasbiy bilimlarini boshqarish demakdir.

Zamonaviy universitetini boshqarish quyidagi kontekstlar bilan tavsiflanadi:

- "qo'shilish va sotib olish". Universitetlar birlashmoqda, mintaqalarda yirik federal universitetlar va flagman universitetlar paydo bo'ldi;

- global miqyosda muvaffaqiyatli tadqiqot universitetlari klasterining paydo bo'lishi;

- universitetlari ta'limining bosqichma-bosqich "globallasuvi", Rossiya universitetlari faoliyatidagi xalqaro rivojlanish tendentsiyalarining namoyon bo'lishi ("Bolonizatsiya", "raqamlashtirish" va onlayn ta'limning rolini oshirish universitetlarni innovatsion tadqiqotlar va ishlanmalar markazlari sifatida tashkil etish, xalqarolashtirish va Rossiya oliy ta'limining "eksport" salohiyatini oshirish, "tarmoqni rivojlantirish" va Rossiya universitetlarining xalqaro universitet korporatsiyalari va boshqa birlashmalariga kirishi va boshqalar);

- universitet hamjamiyati tashabbusi bilan va davlat tomonidan qo'llab-quvvatlangan universitetlarini rivojlantirish bo'yicha bir qator strategik loyihalarning paydo bo'lishi, ularning global mavqeini mustahkamlashga qaratilgan va universitetlarni innovatsion rivojlanish haydovchilariga aylantirishga qaratilgan. Hududlarni va raqamli iqtisodiyotni va umuman, yangi axborot madaniyatini rivojlantirish ("Friksion universitetlar" loyihasi, "Yangi ta'lim uchun o'n ikki yechim" kontseptsiyasida universitetlarni rivojlantirish loyihalari).

Oliy ta'limida kasbiy standartlashtirish jamiyat va umuman iqtisodiyotga xos bo'lgan global va butun Rossiya tendentsiyalarining ko'rinishi sifatida. - professor-o'qituvchilarning faoliyatini tavsiflovchi kasbiy standartni joriy etish, "Ta'lim tashkiloti rahbari" kasbiy standartini muhokama qilishni yakunlash, xususan, universitet rahbariyatining kasbiy faoliyatini tartibga solish.

Yuqorida aytilganlarning barchasi universitetni boshqarish tizimida rivojlanish dasturlarida aks ettirilgan ta'lim tashkilotini rivojlantirishni strategik rejalashtirish kabi yo'nalishning rivojlanishiga yordam berdi. Strategik maqsadlarga erishish va samarali natijalarga erishishga qaratilgan harakatlar rejalari va loyiha tadbirlarini ishlab chiqish hozirda menejmentning mas'uliyati emas, balki hayotiy zaruratsdir, chunki loyiha boshqaruvi mafkurasi kontekstida u turli tanlovlarda qatnashish imkoniyatini beradi. qo'shimcha resurslarni jalb qilish.

Faktor qiymatlari har bir respondent uchun yoshi, ish tajribasi, lavozim turi va darajasi, kasbiy faoliyat profili, universitet maqomi va profili bo'yicha hisoblab chiqilgan. Hisoblash jarayonida universitet rahbarlarining ham "zaif", ham "kuchli" bilimlari aniqlandi. Olingan omil qiymatlarini hisoblash orqali, so'rov vaqtidagi universitet menejerlarining malaka kamchiliklari na kasbiy faoliyat profili, na menejer

lavozimining turi va darajasi bilan, na rahbarning maqomi bilan bog'liq emasligi aniqlandi. menejer ishlaydigan universitet, lekin yoshi va ish tajribasi va universitet profili bilan bog'liq. Shunday qilib, olingan omillar qiymatlari ta'lim dasturlarini ishlab chiqish yo'nalishlarini aniqlashga imkon beradi.

Faktor qadriyatlariga asoslangan motivlarni aniqlash uchun klaster markazlarini tahlil qilish usuli yordamida klaster tahlili o'tkazildi, natijada respondentlarning uchta guruhi aniqlandi, ularning sabablari universitet faoliyatining asosiy jarayonlarini ta'minlash sifatida talqin qilinishi mumkin. , universitet faoliyatini resurs bilan ta'minlash va universitet korporativ madaniyatini shakllantirish. Olingan ma'lumotlardan foydalangan holda, respondentlarning motivlarini hisoblash va tahlil qilish amalga oshirildi.

Ta'kidlash joizki, innovatsion va axborot davrida bilimlarni boshqarish tashkilotning strategik boshqaruvining ajralmas qismiga aylandi. Xodimlar va tegishli bo'limlarning yagona boshqaruv tizimi sifatida o'zaro hamkorligini ta'minlash uchun ma'lumot yoki bilimlarni bir-biriga o'tkazish uchun aloqa aloqalariga ehtiyoj bor, chunki malaka kamchiliklarining shakllanishi yoki olingan ma'lumotlarning etarli emasligiga yoki bilim etishmasligi.

Foydalangan adabiyotlar:

- Humanities as Epistemic Cultures: How DH Labs Make Knowledge, Objects, and Subjects // *Digital Humanities Quarterly*. 2020. Vol. 14. № 3.
2. Tracy D.G., Hoiem E.M. Scaffolding and Play Approaches to Digital Humanities Pedagogy: Assessment and Iteration in Topically-Driven Courses // *Digital Humanities Quarterly*. 2017. Vol. 11. № 4.
3. Rehbein M., Fritze Hands-On C. Teaching Digital Humanities: Didactic Analysis of a Summer School Course on Digital Editing // *Digital Humanities Pedagogy: Practices, Principles and Politics*. 2012.
4. Gambashidze N.A., Lugovoi A.A. Qo'shimcha kasbiy ta'limning axborot ta'lim makoniga integratsiyalashuvi jarayonlari // *Inson va jamiyat xavfsizligining psixologik-pedagogik muammolari*. 2021 yil, 4-son (53). 28-32-betlar.
5. B ulat R.E., Lebedev A.Yu., B aichorova X.S. Masofaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalangan holda kunduzgi ta'limning psixologik-pedagogik xususiyatlari // *Ilmiy-tahlilchi. jurnal "Sankt-Peterburg xabarnomasi. Rossiya Favqulodda vaziyatlar vazirligining Davlat yong'inga qarshi xizmati*. 2021. No 4. 171-181-betlar.
6. Nikitin N.A. Masofaviy ta'limdan foydalangan holda kunduzgi bo'lim talabalarining ta'lim dasturini o'zlashtirishga tayyorligini shakllantirish texnologiyasi ta'lim texnologiyalari // *Ilmiy-tahlilchi. jurnal "Sankt-Peterburg xabarnomasi. Rossiya Favqulodda vaziyatlar vazirligining Davlat yong'inga qarshi xizmati"*. 2021. No 4. B. 182-194.